

Айзък Азимов

Пеещите камбани

Луис Пейтън никога не обсъждаше публично методите, с които бе надхитрял полицията на Земята в дузина двубои по съобразителност и заблуда, със заплашващ го психотест, който винаги успяваше да отложи. Разбира се, би било глупаво от негова страна да направи такова нещо, но в моментите, когато беше доволен от себе си, той се блазнеше от мисълта да остави завещание, което да бъде отворено само след неговата смърт, и в което ясно да покаже, че пълният му успех се дължи на способности, а не на късмет.

В такова завещание той би казал: „Не може да се създаде лъжлив модел за прикриване на престъпление без да останат следи от създателя му. В такъв случай е по-добре да потърсиш модел, който вече съществува и да нагодиш действията си към него.“

Имайки предвид този принцип, Пейтън планираше убийството на Албърт Корнуел.

Корнуел, дребен търговец на крадени предмети, пръв се приближи до Пейтън, който седеше на обичайната си маса за един в Тринелс. Синият костюм на Корнуел сякаш имаше особен блясък, сбръчканото му лице – особена усмивка и побелелите му мустаци – особена форма.

– Господин Пейтън – каза той, поздравявайки бъдещия си убиец без каквото и да било четвърторазредно малодушие, – радвам се да ви видя. Почти се предадох, господине, почти се предадох.

Пейтън, който не обичаше да го безпокоят, когато се занимава с вестника и десерта си в Тринелс, каза:

– Ако имаш някаква работа с мен, Корнуел, знаеш къде да ме намериш.

Пейтън беше минал четиридесетте и неговата коса беше загубила по-ранния си черен цвят, но гърбът му бе изправен, поведението – младежко, очите – тъмни, а гласът му режеше остро от дългата практика.

– Не и за това, господин Пейтън – каза Корнуел, – не и за това. Знаем за едно скривалище, скривалище на... нали знаете, господине. – Показалецът на дясната му ръка се раздвижи леко, като че беше махало на камбана, удрящо се в някаква невидима субстанция, а лявата ръка затисна за миг ухото му.

Пейтън прелисти една страница от вестника, все още малко влажен от теледоставчика, сгъна го хоризонтално и каза:

– Пеещи камбани?

– Тихо, господин Пейтън – каза шепнешком Корнуел.

– Ела с мен.

Те вървяха през парка. Друго правило на Пейтън беше, че за да

запазиш нещо в тайна, няма по-сигурно нещо от разговор на висок глас на открито.

Корнуел прошепна:

– Скривалище, в което са скрити Пеещи камбани. Нешлифовани, но страшно красиви, господин Пейтън.

– Виждал ли си ги?

– Не, но говорих с един, който ги е виждал. Имаше достатъчно доказателства, за да ме убеди. Има достатъчно, за да позволи на вас и на мен да се оттеглим и да живеем в охолство. В абсолютно благоденствие.

– Кой е този другият?

На лицето на Корнуел се появи лукаво изражение, което също като димяща факла закриваше повече, отколкото показваше и му придаваше отблъскваща мазнота.

– Той беше търсач на рудни залежи на Луната и бе създал метод за откриване на камбаните по стените на кратерите. Аз не знам този метод. Никога не ми го каза. Но той събрал няколко дузини, скрил ги на Луната и се върнал на Земята, за да се заеме с пласирането им.

– Предполагам, че е умрял?

– Да. Съвсем изненадващо, господин Пейтън. Падане от високо. Много тъжно. Дейността му на Луната, разбира се, е нелегална. Властта се отнася много строго към неразрешеното конаене на Камбани. Така че това може би е било наказанието му... Както и да е, в мен е неговата карта.

– Не ме интересуват подробности от мръсните ти сделки. Това, което ме интересува е защо дойде при мен – каза Пейтън със спокойно безразличие.

– Е, сега, има достатъчно и за двама ни, господин Пейтън – отговори Корнуел, – и двамата можем да дадем своя принос. Аз знам къде е скривалището и мога да осигуря космически кораб. Вие...

– Да?

– Вие можете да управлявате космически кораб и имате необходимите контакти за пласирането на Камбаните. Съвсем честно разпределение на труда. Не мислите ли?

Пейтън размисли върху модела на своя живот – модел, който вече съществуваше – и нещата като че ли започнаха да се подреждат.

– Тръгваме към Луната на десети август – каза той.

Корнуел спря.

– Господин Пейтън! Сега сме април.

Пейтън продължавате равномерния си ход и Корнуел трябваше да

побърза, за да го настигне.

– Чухте ли ме, господин Пейтън?

– Десети август. Ще се свържа с вас когато настъпи моментът и ще ви кажа къде да оставите кораба. Не правете опити да се свържете лично с мен дотогава. Довиждане, Корнуел.

– Петдесет на петдесет? – попита Корнуел.

– Почти. Довиждане.

Пейтън продължи сам разходката си и отново се замисли върху модела на своя живот. Когато беше на двадесет и седем, той купи голямо парче земя в Планините, на което някой от предишните собственици бе построил къща, проектирана като убежище срещу опасността от атомни войни преди два века, които никога не избухнаха. Но къщата остана като паметник на самонадеяността.

Беше изградена от стомана и бетон в такова изолирано място, каквото е напълно възможно да се открие на Земята, разположено високо над морското равнище и защитено от почти всички страни от високи планински върхове. Къщата имаше самостоятелен енергиен източник, водни запаси, поддържащи се от планинските реки, хладилници, в които могат да се поберат десет половини от говедо, мазе, оборудвано като крепост с цял арсенал оръжия, предназначени да отблъскват гладните, изплашени орди, които също никога не се появиха. Имаше собствена климатична инсталация, която можеше да пречиства, докато всичко друго, освен радиацията (жалко за човешката неустойчивост), не бъде пречистено. В тази къща на спасението Пейтън бе прекарал всяка година, след като я купи, от ергенския си живот. Той изключваше всички връзки за комуникация, телевизорът, теледоставчикът на вестници. Беше построил ограда със силово поле около собствеността си и бе поставил сигнален механизъм към къщата от точката, където оградата пресичаше единствената пътека, виеща се през планините.

За един месец всяка година той можеше да бъде съвсем сам. Никой не можеше да го види, нито да се свърже с него. В абсолютно усамотение той можеше да получи единствената почивка, която му бе нужна след единадесетмесечен контакт с хората, към които изпитваше само презрение.

Дори полицията, Пейтън се усмихна, знаеше за голямата му почит към месец август. Веднъж не се бе явил в съда и бе рискувал да го подложат на психотест, вместо да се откаже от своя август.

Пейтън измисли друг афоризъм, който можеше да се включи в завещанието му: „Нищо не се отразява толкова благоприятно върху вида ти

на невинен, както триумфиращата липса на алиби.“

На 30 юли, както на 30 юли всяка година, Луис Пейтън хвана безтегловния стратоджет в девет и петнадесет сутринта от Ню Йорк и пристигна в Денвър в дванадесет и половина. Там обядва и се качи на полубезтегловния автобус до Хъмпис Пойнт, откъдето Сам Лейбман го взе със старомодна сухоземна кола – с пълна гравитация! – и го откара до границите на собствеността му. Сам Лейбман прие сериозно десетдоларовия бакшиш, който винаги получаваше, докосна шапката си, както винаги правеше на 30 юли през последните петнадесет години.

На 31 юли, както на 31 юли всяка година, Луис Пейтън се върна в Хъмпис Пойнт със своя безтегловен въздухомобил и поръча в местния магазин продуктите, от които щеше да се нуждае следващия месец. В поръчката нямаше нищо необичайно. Тя всъщност беше копие на предишни такива поръчки.

Макинтайър, управител на магазина, провери сериозно списъка, изпрати го до Централния склад – планински участък, в Денвър и всичко пристигна след един час. Пейтън натовари продуктите на въздухомобила си с помощта на Макинтайър, остави обичайния си десетдоларов бакшиш и се завърна в къщата.

На 1 август в дванадесет и една минута на обяд силовото поле, заобикалящо собствеността му, беше включено и Пейтън беше изолиран.

Но сега моделът се промени. Умишлено си бе оставил осем дни. През това време той бавно и методично унищожаваше такава част от запасите си, достатъчна за целия август. Той бе използвал камерите, които служеха като боклукчийски кофи на къщата. Те бяха по-усъвършенстван модел, който можеше да редуцира отпадъците, включително метали и силикати, в неосезаем и незабележим молекулен прах. Излишната енергия, отделена при процеса, бе поемана от планинските реки, които минаваха през собствеността му. Температурата се покачваше с пет градуса над нормалната за една седмица.

На 9 август въздухомобилът му го отведе на точно определено място в Уайоминг, където го чакаха Алберт Корнуел и космическият кораб. Самият кораб беше слабостта на операцията, тъй като бяха замесени хората, от които е бил закупен и хората, които са помогнали за пренасянето и подготовката за полет, но те можеха да стигнат само до Корнуел, а Корнуел, мислеше си Пейтън – с лека усмивка на студените си устни – ще ги доведе до задънена улица. Много задънена улица.

На 10 август космическият кораб, управляван от Пейтън, с пътник Корнуел, и неговата карта, се отдели от повърхността на Земята. Полето

на анти гравитация беше отлично. При пълна скорост теглото на кораба бе намалено до по-малко от тридесет грама. Микробатерии захранваха с енергия безшумно и без пламък или звук. Корабът се издигна в атмосферата, превърна се в точка и изчезна.

Би било малко вероятно да има свидетели на полета или в тези мирни времена да има радари, както беше преди. Всъщност нямаше никакви радари.

Два дни в Космоса и вече две седмици на Луната. Още в началото Пейтън почти инстинктивно бе предвидил тези две седмици. Той не си правеше илюзии за точността на картите, направени в къщи от хора без познания по картография. Те могат да бъдат от полза само на тези, които са ги чертали и които могат да си помогнат със спомени. За някой непознат с нещата, тези карти не са нещо повече от криптограма.

Корнуел показа картата на Пейтън чак след като излетяха. Той се усмихна угоднически:

– В края на краищата това е единственият ми коз.

– Сравни ли я с лунните графики?

– Аз не знам как, господин Пейтън. Разчитах на вас.

Пейтън го гледаше хладно, докато му връщаше картата. Единственото сигурно нещо беше кратерът Таихо, част от погребения град Луна.

Астрономията поне беше на тяхна страна. В момента Таихо беше от тази част на Луната, на която бе ден. Това означаваше, че е малко вероятно патрулните кораби да са навън, така че нямаше кой да ги наблюдава.

Пейтън вкара кораба с рисковано бързо приземяване в безопасния студен мрак на сянката от вътрешната страна на кратера. Слънцето бе преминало зенита и сянката щеше да спре да намалява.

Корнуел намръщи продълговатото си лице.

– Скъпи, скъпи, господин Пейтън. Едва ли ще можем да търсим, докато трае лунният ден.

– Лунният ден не трае вечно – кратко отговори Пейтън. – Останали са около сто часа слънчева светлина. Можем да използваме времето, за да се аклиматизираме и да разчетем картата.

Отговорът дойде бързо, но бе многозначен. Пейтън изучаваше лунните графики отново и отново, правейки най-щателни измервания и се опитваше да намери модела на кратера, показан на саморъчно направените драскулки, който беше ключът към... какво? Най-накрая Пейтън каза:

– Кратерът, който търсим, може да е един от тези три – ГС-3, ГС-5

или МТ-10.

– Какво ще правим, господин Пейтън? – разтревожено попита Корнуел.

– Ще проучим всички като започнем с най-близкия.

Линията, която разделяше неосветената от осветената част на Луна отмина и те се оказаха в сянката на нощта. След това те прекарваха все по-големи периоди от време на лунната повърхност, свиквайки с вечната тишина и тъмнина, с ярките точки на звездите и светещата цепнатина, която представляваше Земята, надзъртаща над ръба на кратера. Те оставиха дълбоки следи от стъпки по сухата повърхност, които не изчезваха и не се променяха. Пейтън за пръв път ги забеляза, когато излизаха от кратера на силната светлина на издулата се Земя. Това стана на осмия ден след пристигането им на Луната.

Лунният студ съкрати продължителността на престоя им извън кораба по всяко време. Но с всеки изминал ден те издържаха все по-дълго време навън. До единадесетият ден от пристигането им те бяха елиминирали ГС-5 като кратер, съдържащ Пеещите камбани.

На петнадесетия ден студенината на Пейтън бе стопена от огъня на яростта. Трябваше да бъде ГС-3. МТ-10 беше прекалено далече. Времето не беше достатъчно, за да стигнат до него, да го претърсят и да се върнат на Земята до 31 август.

През същия този петнадесети ден отчаянието вече го бе обзело, когато откриха Камбаните.

Те не бяха красиви. Бяха по-скоро неправилни парчета сива скала, големи колкото два юмука, изпълнени с вакуум и леки като перце при притеглянето на Луната. Имаше две дузини и всяко отделно парче, след необходимата шлифовка, можеше да бъде продадено най-малко за стоци хиляди долари.

Внимателно, две по две, те пренесоха Камбаните в кораба, положи ги във фините опаковки и се върнаха за още. Те изминаха три пъти разстоянието в двете посоки пеша, което на Земята щеше да ги съсипе, но което, при микроскопичното притегляне на Луната, трудно можеше да се нарече проблем.

Корнуел предаде последните Камбани на Пейтън, който ги постави внимателно във външния шлюз.

– Пазете ги, господин Пейтън – каза той, а гласът му, идващ от радиото, прозвуча рязко в ушите на другия. – Аз идвам.

Той се наведе за бавен, висок скок в посока, противоположна на Лунното привличане, погледна нагоре и замръзна в панически страх.

Лицето му, виждащо се ясно през прозрачната част на шлема му, замръзна в ужасяваща гримаса.

– Не, господин Пейтън. Недейте...

Юмрукът на Пейтън се затегна около дръжката на бластера, който държеше. Той стреля. Появи се една ослепително ярка светкавица и Корнуел вече се бе превърнал в части от един човешки труп, разпръснати между части от скафандър и покрити със замръзнала кръв.

Пейтън спря и се загледа мрачно в трупа, но това беше само за секунда. След това прехвърли и последната от Камбаните в предварително пригответените калфи, свали скафандъра си, включи първо полето за антигравитация, след това микробатериите и с около милион или два по-богат, отколкото беше две седмици по-рано, той потегли обратно към Земята.

На 29 август корабът на Пейтън се спусна тихо, като задната му част беше насочена надолу, към онова място в Уайоминг, от което бе излетял на 10 август. Вниманието, с което Пейтън бе избирал мястото, си заслужаваше. Въздухомобилът му все още беше там, скрит в заслона на образуваните наоколо хълмчета от неравната скалиста местност.

Той премести Пеещите камбани, този път в калфите им, в най-дълбокия процеп на близките скали и ги покри небрежно със земя. Той се върна още веднъж на кораба, за да включи управлението и да направи последните приготовления. След това излезе и две минути по-късно корабът излетя на автопилот.

Бързо и тихо корабът се издигаше все по-нагоре и по-нагоре, отклонявайки се постепенно на запад, тъй като Земята под него се въртеше. Пейтън гледаше, засенчил тесните си очи и в далечината, докъдето стигаше погледа, се появи слаб блясък и на негово място на синьото небе се образува малко облаче.

Устните на Пейтън се разтеглиха в усмивка. Правилно бе преценил. Кадмиевият спирачен лост стоеше безпомощно отпуснат и микробатериите бяха преминали системоподдържащото защитно ниво и корабът бе изчезнал в последвалия ядрен взрив.

Двадесет минути по-късно той вече беше в своето имение. Беше уморен и под влиянието на земното притегляне го боляха мускулите. Спа дълбоко.

Дванадесет часа по-късно, още на разсъмване, полицията дойде.

Мъжът, който отвори вратата, постави кръстосаните си ръце на

стомаха и поздравя като наклони два-три пъти ухилената си глава. Мъжът, който влезе, Х. Сетън Дейвънпорт от Земното бюро за разследване, огледа наоколо неспокойно.

Стаята, в която влезе, беше голяма и неосветена, с изключение на ярката лампа над странната комбинация между кресло и работна маса.

Редици филмирани книги покриваха стените. Висящи галактически карти заемаха единия ъгъл на стаята, а галактически обекти блестяха меко от стойката в другия ъгъл.

– Вие ли сте доктор Уендъл Ърт? – попита Дейвънпорт с тон, който показваше, че му е трудно да повярва на това.

Дейвънпорт беше нисък и набит мъж с черна коса, със слаб и издаден напред нос и с белег на едната буза под формата на звезда, който завинаги щеше да показва мястото, където някога невроничен камшик се бе приближил на прекалено малко разстояние.

– Да, аз съм – отговори доктор Ърт с тънък глас. – А вие трябва да сте инспектор Дейвънпорт.

Инспекторът показва документите си за самоличност и каза:

– Университетът ви препоръча като учен по извънземните светове.

– Това казахте и по телефона преди половин час – съгласи се Ърт. Лицето му беше месесто, носът – чип и пред доста изпъкналите му очи имаше дебели очила.

– Ще пристъпя директно към въпроса, доктор Ърт. Предполагам, че сте посещавали Луната...

Доктор Ърт, който беше изнесъл бутилка с яркочервена течност и две чаши, малко мътни от прахоляка, иззад разпиляна купчина филмирани книги, каза изненадващо рязко:

– Никога не съм посещавал Луната, инспекторе. И никога не съм възнамерявал да я посетя! Пътуването в Космоса е глупост. Не вярвам в него. – След това, вече с по-мек тон добави. – Седнете, господине, седнете. Ето ви едно питие.

Инспектор Дейвънпорт направи каквото му беше казано.

– Но вие сте...

– Учен по извънземните светове. Да. Интересувам се от другите светове, но това не означава, че трябва да отида там. За бога, не трябва да пътувам във времето, за да се наричам историк, нали? – Той седна и широка усмивка се появи на лицето му още веднъж, когато каза:

– А сега ми кажете защо сте дошъл.

– Дошъл съм – каза инспекторът намръщено, – за да се консултирам с вас по един случай на убийство.

– Убийство? Какво общо имам аз с убийствата?

– Това убийство, доктор Ърт, е било извършено на Луната.

– Изумително.

– Повече от изумително. Това е нечувано, доктор Ърт.

През последните петдесет години, откакто е установена Лунната власт, са се взривявали кораби и скафандри са се пръскали. Мъже са се сварявали до смърт от слънчевата страна на планетата, замръзвали са от тъмната страна и са се задушавали от двете страни. Имало е дори смърт, причинена от падане, което, имайки предвид лунната гравитация, е много трудно да се постигне. Но през всичкото това време нито един мъж не е умирал на Луната като резултат на умишления акт на насилие от друг човек – до сега.

– Как е било извършено?

– С бластер. Органите на властта са били на сцената на убийството около час след като е било извършено, благодарение на редица щастливи обстоятелства. Патрулен кораб е видял ярка светкавица на повърхността на Луната. Знаете от колко далеч може да се види пламък върху тъмната страна на планетата. Пилотът осведомил Луна сити и се приземил. Докато кръжал над повърхността, той се кълне, че е успял да види на Земната светлина нещо, което приличало на излитащ кораб. След като се приземил той открил взривения труп и отпечатъци от стъпки.

– Ярка светлина – каза доктор Ърт – и вие предполагате, че това е стрелящият бластер.

– Това е сигурно. Трупът е бил пресен. Разпръснатите части от тялото още не са били замръзнали. Следите от стъпки принадлежат на двама човека. Внимателните измервания показват, че вдлъбнатините се делят на две групи с доста различен диаметър, показвайки различен номер на космическите обувки. Те водят главно към кратерите ГС-3 и ГС-5, двойка...

– Запознат съм с официалния код за именуването на лунните кратери – каза доволен доктор Ърт.

– Аха. Във всеки случай ГС-3 съдържа отпечатъци от стъпки, които водеха до пукнатина в стената на кратера, в която бяха намерени парченца втвърдена пемза. Рентгеновата дифракционна схема показва...

– Пеещи камбани – развълнувано го прекъсна ученият. – Само не ми казвайте, че в това убийство са замесени Пеещи камбани!

– Какво ако са? – попита безизразно Дейвнпорт.

– Аз имам една. Университетска експедиция я беше открила и ми я подари в замяна на... Елате, инспекторе, трябва да ви я покажа.

Доктор Ърт заситни с малки стъпки през стаята, подканяйки инспекторът да направи същото. Раздразнен, Дейвнпорт го последва.

Те влязоха във втора стая, по-голяма от първата, по-мрачна и значително по-разхвърляна. Дейвнпорт с изумление гледаше разнородната купчина материали, които бяха разбъркани без претенция за някакъв ред.

Той съзря малко парче „син емейл“ от Марс, едно от онези неща, за които някои романтици смятат, че са предмети, направени от отдавна изчезнали марсианци, малък метеорит, модел на един от първите космически кораби и запечатана празна бутилка с надпис „Атмосфера от Венера“.

Доктор Ърт каза щастливо:

– Направил съм цял музей от къщата си. Това е едно от предимствата да си ерген. Разбира се, нещата не са много подредени. Ако някога ми остане една свободна седмица...

Той се огледа объркано за момент, след това, спомняйки си, отместе една схема, показваща еволюционното развитие на морските безгръбначни, които бяха най-висшата форма на живот на планетата Барнард, и каза:

– Ето я. Страхувам се, че е пукната.

Камбаната висеше закрепена на тънка жица, запоена фино върху нея. Беше очевидно, че е пукната. Имаше тясна линия, която минаваше през половината камбана и я караше да прилича на две сфери, фино, перфектно залепени една за друга. Въпреки това тя беше чудесно полирана до слаб блясък, леко сив, гладък като кадифе и едва нашарени по начин, който лабораториите, в своите безплодни усилия да създадат изкуствени камбани, бяха открили, че е невъзможно да се прекопира.

– Експериментирах доста, преди да открия добро чукче. Пукнатата камбана е своенравна. Но костите вършат добра работа. Ето, тука имам едно – и той повдигна нещо, което приличаше на къса дебела лъжица, направена от сиво-бяло вещество, – което съм направил от бедрената кост на вол. Слушайте.

С изненадваща деликатност неговите дундести пръсти обръщаха камбаната, в търсене на хубаво място. Той я приготви, закрепвайки я нежно. След това, оставяйки камбаната да се люлее свободно, взе дебелия край на костената лъжица и удари леко камбаната.

Като че милиони арфи свиреха от километри разстояние. Звукът се усиливаше, заглъхваше и отново идваше. Идваше не от някаква определена посока, а те обгръщаше отвсякъде. Звучеше в главата, невероятно

мелодичен, чувствен и едновременно с това несигурен и колеблив.

Той бавно заглъхна и двамата мъже останаха безмълвни цяла минута.

– Не беше лошо, а? – каза доктор Ърт и с лек удар на ръката си накара камбаната да се люлее на своята жица.

Дейвнпорт се раздвижи нервно.

– Внимателно! Да не я счупите.

Чупливостта на хубавите Пеещи камбани беше всеизвестна.

– Геолозите казват, че камбаните са само втвърдена под налягане пемза, обгръщаща вакуум, в който малки скални парченца се движат свободно. Така казват. Но ако всичко това е така, защо не можем да направим една? Ако чуеш звукът, който издава камбана без пукнатина, ще решиш, че моята е като детска хармоника.

– Точно така – каза Дейвнпорт. – На Земята няма и дузина хора, които притежават неповредени екземпляри и има стотици хора и институции, които биха купили един екземпляр на каквато и да е цена, без да задават въпроси. Така че находище на камбани би било достатъчна причина за убийство.

Ученият по извънземните светове се обърна към Дейвнпорт и бутна очилата си на странния си нос със своя къс и дебел показалец.

– Не съм забравил вашият случай на убийство. Моля, продължете.

– Мога да кажа всичко в едно изречение. Знам самоличността на убицеца.

Те се бяха върнали на столовете в библиотеката и доктор Ърт заключи ръце над огромния си корем.

– Наистина ли? Тогава положително нямате никакъв проблем, инспекторе.

– Да знаеш е едно, а да го докажеш – съвсем друго, доктор Ърт. За съжаление той няма алиби.

– Искате да кажете за съжаление има, нали?

– Искам да кажа точно това, което казах. Ако имаше алиби, можех да го изоблича по някакъв начин, защото щеше да бъде фалшиво алиби. Ако имаше свидетели, които да твърдят, че са го виждали на Земята по време на убийството, разказите им можеха да бъдат опровергани. Ако имаше писмено доказателство, можеше да бъде представено като фалшификация или някаква измама. За съжаление той не е представил нито едно от тези неща.

– Какви са му козове тогава?

Инспектор Дейвнпорт внимателно описа имота на Пейтън в

Колорадо.

– Прекарва всеки август там в абсолютна изолация. Дори ЗБР би потвърдило това. Всеки съд би приел, че той пак е бил в своя имот през август, освен ако не представим сигурно доказателство, че е бил на Луната.

– Какво ви кара да мислите, че той е бил на Луната? Може би е невинен.

– Не! – каза Дейвнпорт агресивно. – От петнадесет години се опитвам да събера достатъчно доказателства срещу него и все не успявам. Но сега подушвам, че Пейтън е извършил това престъпление. Казвам ви, че никой освен Пейтън, никой човек на Земята няма дързостта, или в случая, практическите контакти, за да осигури пласирането на контрабандни Пеещи камбани. Той е известен като отличен пилот на космически кораби. Знае се, че е имал връзка с убития мъж, естествено не и през последните няколко месеца. За съжаление това не са доказателства.

– Няма ли да е по-лесно да използвате психотеста сега, когато употребата му е вече законна?

Дейвнпорт се намръщи и белегът на бузата му стана син.

– Чели ли сте закона на Конски-Хаякава, доктор Ърт?

– Не.

– Мисля, че никой не е. Правото на мисловен суверенитет, казва правителството, е основно. Добре, но какво следва? Човек, който бъде подложен на психотест и се окаже, че е невинен по престъплението, за което са го тествали, има право на такова обезщетение, на каквото убедите съда да му даде. В един от последните случаи банков касиер бе възнаграден с двадесет и пет хиляди долара за това, че е бил подложен на психотест поради неправилно подозрение в кражба. Изглежда, че косвените улики, които са сочели за кражба, всъщност са сочели за прелюбодеяние. Твърди, че е загубил работата си, бил е заплашван от съпруга на въпросното лице и изпитва физически страх и накрая, че е бил подложен на присмех и оскърбление, защото някакъв журналист е научил резултатите от психотеста, изнесени в съда.

– Мога да разбера човека.

– Всички можем. Това е проблемът. И още една точка, която трябва да се запомни: Никой човек, който е тестван веднъж но някакъв повод, не може отново да бъде подлаган на психотест по каквато и да било причина. Никой човек, казва законът, не трябва да претърпи мисловен риск два пъти в живота си.

– Неприятно.

– Точно така. За двете години, откакто психотестът беше узаконен, не мога да ви изброя колко измамници и крадци са направили опит да бъдат подложени на психотест за грабене на чанти, за да могат след това спокойно да се занимават с по-големи обири. Така че, сам виждате, министерството няма да позволи Пейтън да бъде тестван, докато не получат сигурно доказателство за вината му. Може би не законно доказателство, но такова, което да е достатъчно силно, за да убеди шефа ми. И най-лошото, доктор Ърт, е, че ако отидем в съда без документи за психотест това е достатъчно доказателство и за най-тъпия съдия, че обвинението не е сигурно във вината на обвиняемия.

– Какво точно искате от мен?

– Доказателство, че той е бил на Лупата по някое време през август. И това трябва да стане бързо. Не мога да го задържа дълго по подозрение. А ако новината за убийството се разчуе, световната преса ще избухне като астероид, удрящ се в атмосферата на Юпитер. Ефектно пресъплнение – първото на Луната.

– Кога точно е извършено убийството? – попита Ърт, внезапно преминавайки към бърз кръстосан разпит.

– На двадесет и седми август.

– А кога е направен арестът?

– Вчера, тридесети август.

– Тогава, ако Пейтън е убиецът, той би имал достатъчно време, за да се върне на Земята.

– Може би. Може би – Дейвнпорт продължи, процеждайки през зъби: – Ако бях отишъл един ден по-рано... Ако бях открил къщата му празна...

– Колко време, общо взето, предполагате, че двамата, убиецът и убитият, са прекарали на Луната?

– Съдейки по площта, покрита със стъпки, няколко дни. Най-малко седмица.

– Открито ли е местонахождението на кораба, който са използвали?

– Не, и вероятно никога няма да се открие. Преди около десет часа университетът в Денвър е докладвал за покачване на радиоактивността, започнало онзи ден в четири часа следобед, което продължило няколко часа. Не е трудно, доктор Ърт, да нагласиш управлението на кораба така, че да излети без екипаж и да се взриви на височина осемдесет километра с изтощени микробатерии.

– Ако аз бях Пейтън – каза замислено доктор Ърт – бих убил мъжа

на борда на кораба и след това бих взривил трупа и самолета заедно.

– Не познавате Пейтън – каза Дейвънпорт строго. – Той се наслаждава на победите си над закона. Цени ги. Това, че е оставил трупа на Луната е неговото предизвикателство към нас.

– Разбирам – доктор Ърт разтриваше стомаха си с кръгови движения. – Но има една възможност.

– Да докажете, че той е бил на Луната?

– Да ви дам преценката си на специалист.

– Сега?

– Колкото по-скоро, толкова по-добре. Ако, разбира се, имам възможност да разговарям с господин Пейтън.

– Това може да бъде уредено. Отвън ме чака антигравитационен самолет. Ще пристигнем във Вашингтон за двадесет минути.

Израз на истинска тревога премина по пълничкото лице на учения. Той се изправи на крака и се отдалечи от агента на ЗБР към най-тъмния ъгъл на разхвърляната стая.

– Не.

– Какво има, доктор Ърт?

– Няма да летя с антигравитационен самолет. Нямам вяра в тях.

Дейвънпорт гледеше смутено доктор Ърт. Той запелтечи.

– Бихте ли предпочели еднорелсовия път?

Ученият го стрелна с очи.

– Не се доверявам на никакви превозни средства. Не вярвам в тях. Освен в ходенето. Нямам нищо против ходенето – изведнъж той стана нетърпелив. – Не бихте ли могли да доведете господин Пейтън някъде в този град, някъде, докъдето мога да стигна пеша? Може би в сградата на общината? Аз често се разхождам дотам.

Дейвънпорт огледа безпомощно стаята. Той погледна безбройните научни издания за светлинните години. През отворената врата можеше да види съседната стая, с множеството следи от други светове. Той погледна доктор Ърт, пребледнял от мисълта за придвижване, с помощта на антигравитацията и сви рамене.

– Ще доведе Пейтън тук. Точно в тази стая. Това задоволява ли ви?

Ученият въздъхна дълбоко.

– Абсолютно.

– Надявам се, че ще успеете да постигнете желания резултат, доктор Ърт.

– Ще направя каквото мога, господин Дейвънпорт.

Луис Пейтън наблюдаваше с отвращение заобикалящата го обстановка и с презрение дебелия мъж, който поклати глава за поздрав. Той погледна стола, който му бе предложен и го избърса с ръка преди да седне. Дейвънпорт седна до него, като не прибра бластера си.

Дебелият мъж се усмихваше докато сядаше и галеше кръглия си стомах, като че току-що беше привършил с обилното ядене и се канеше да осведоми света за това.

– Добър вечер, господин Пейтън – каза той. – Аз съм доктор Уендъл Ърт, учен по извънземните светове.

Пейтън отново го погледна.

– Какво искате от мен?

– Искам да разбера дали сте бил на Луната по някое време на месец август.

– Не съм.

– Все още няма човек, който да ви е видял на Земята в дните между първи и тридесети август.

– Живеех така, както обикновено живея през август. Никои не може да ме види през този месец. Нека той да ви каже – и кимна с глава по посока на Дейвънпорт.

Доктор Ърт се усмихна.

– Колко хубаво би било, ако можехме да проверим това. Ако само имаше някакъв практически начин да различим Луната от Земята. Например, ако можехме да изследваме праха по косата ви и да кажем: „Аха, лунен прах.“ Но за съжаление не можем. Лунният прах е същият като земния. Дори и да не беше, нямаше да го намерим но косата ви освен ако не сте се разхождал по лунната повърхност без скафандър, което е малко вероятно.

Пейтън слушате с безразличие.

Доктор Ърт продължи, усмихвайки се благосклонно и вдигайки ръка, за да намести очилата, закрепил се едва-едва на върха на носа му.

– Човек, пътуващ в Космоса или на Луната диша въздух от Земята и яде храна от Земята. Той носи със себе си земната среда независимо дали е на своя кораб или е в своя скафандър. Търсим човек, който е прекарал в Космоса два дни, пътувайки до Луната, поне две седмици там, и още два дни на път обратно. През цялото това време той е носел обичайната земна среда до себе си и точно това прави задачата ни трудна.

– Предлагам – каза Пейтън – да я улесните като ме пуснете и

потърсите истинския убиец.

– Може да се стигне и до това. Виждали ли сте някога нещо подобно? – Дундестата ръка на доктор Ърт се протегна към пода отстрани на стола му и се появи обратно със сива сфера, която меко отразяваше светлинки.

Пейтън се усмихна.

– Това ми прилича на Пееща камбана.

– Това е Пееща камбана. Убийството е било извършено заради Пеещи камбани. Какво мислите за тази?

– Мисля, че е пукната лошо.

– Но огледайте я – каза доктор Ърт и с бързо движение на ръката я хвърли на Пейтън, който се намираще на почти два метра от него.

Дейвнпорт извики и застина полуизправен на стола си. Пейтън вдигна с усилие ръце, но го направи достатъчно бързо, за да успее да хване камбаната.

– Проклет глупак – каза той. – Недейте да я подхвърляте така.

– Цените Пеещите камбани, нали?

– Прекалено, за да счупя някоя. Това поне не е престъпление. – Пейтън удари леко камбаната, след това я приближи до ухото си и бавно я разклати, слушайки мекия звук, който издаваха лунолитите, онези малки частички пемза, при блъскането им във вакуума.

След това, повдигайки камбаната за стоманената жичка, с която все още беше привързана, той прокара нокътя на палеца си по повърхността ѝ с изкусно, въртеливо движение. Тя издаде глух звук, който беше много мек, много сходен със звука на флейта, като леко вибратор, което постепенно заглъхваше и извикваше представата за летен полумрак.

За един кратък момент и тримата бяха погълнати от звука.

Тогава доктор Ърт каза:

– Хвърлете ми я обратно, господин Пейтън. Насам! – И протегна ръка с подканящ жест.

Луис Пейтън хвърли камбаната машинално. Тя описа къса дъга, от около една пета от разстоянието до очакващата я ръка на учения, изви се надолу и се разби със съкрушителен, стенещ звук на пода.

Дейвнпорт и Пейтън безмълвно сезираха в сивите парчета и почти не чуха спокойния глас на доктор Ърт, когато каза:

– Когато откриете скривалището на престъпника с необработените камбани, ще помоля да ми бъде дадена една без пукнатина и добре полирана като възнаграждение и заместител на счупената. Случаят вече е съвсем ясен. Въпреки кратката реч, с която започнах, съществува едно

нещо на Земята, което нито един пътник в Космоса не може да вземе със себе си и това е земното притегляне. Фактът, че господин Пейтън така грешно прецени разстоянието при хвърлянето на предмета, който очевидно високо цени, може да означава единствено, че мускулите му все още не са се приспособили към притегателната сила на Земята. Мое-то професионално мнение, господин Дейвнпорт, е, че вашият затворник през последните няколко дни е бил извън тази планета. Той е бил или в Космоса, или на някакъв космически обект, значително по-малък от Земята – като Луната, например.

– Искам мнението ви писмено – каза той с ръка върху бластера – и това ще бъде достатъчно, за да получа разрешение да използвам психотест.

Луис Пейтън, зашеметен и неказващ съпротива, вцепенен от мисълта, че каквото и завещание да остави сега, то ще трябва да съдържа и факта за пълния провал.

КРАЙ

© 1955 Айзък Азимов

Isaac Asimov
The Singing Bell, 1955

Източник: <http://sfbg.us>

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/1198>]